

स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)

राज्यातील शहरे हागणदारी मुक्त करण्याच्या हेतूने सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयाचे बांधकाम करण्यासाठी सूचना देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : स्वमअ-२०१७/प्र. क्र. ७४/नवि-३४

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग

४ था मजला, मंत्रालय, मुंबई

दिनांक: २३ मे, २०१७.

पहा :

शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्रमांक स्वभाअ २०१५/प्र.क्र.२३/नवि-३४, दिनांक १५ मे, २०१५.

परिपत्रक :

केंद्र शासनाच्या “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” च्या धर्तीवर संदर्भीय शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये “स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)” ची अंमलबजावणी मिशन मोड मध्ये सुरु आहे. या अभियानांतर्गत शहरे “हागणदारी मुक्त” करणे व घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत “स्वच्छ” करणे या दोन प्रमुख बाबींचा समावेश आहे.

२. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) चा प्रमुख उद्देश उघडयावरील शौचविधी बंद करणे हा आहे. याकरिता सदर अभियानांतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना वैयक्तिक/सामुदायिक अथवा सार्वजनिक शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. राज्यातील शहरांमधील व विशेषतः झोपडपट्ट्यांमधील पात्र लाभार्थ्यांना पुरेशा जागे अभावी वैयक्तिक शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देताना अडचणींचा सामना करावा लागत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. राज्यातील ग्रामीण भागातून दररोज मोठ्या प्रमाणात नागरिकांची कामानिमित्त शहरांमध्ये ये-जा सुरु असते. त्यामुळे दररोज शहरात येणाऱ्या या तरंगत्या लोकसंख्येस पुरेशा प्रमाणात सार्वजनिक शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देणे अत्यावश्यक ठरत आहे.

३. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत शहरे हागणदारी मुक्त घोषित करण्यात तसेच शहरांचा हागणदारी मुक्तीचा दर्जा टिकविण्यात उपरोक्त वस्तुस्थितीमुळे अडचणी येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे . सदर वस्तुस्थिती विचारात घेता स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) चा उद्देश सफल होण्यासाठी राज्यातील शहरांमध्ये विहित मुदतीत पुरेशा प्रमाणात सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयाची सुविधा उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. याबाबत विभाग स्तरावर घेण्यात आलेल्या आढावा बैठकीच्या वेळी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या प्रतिनिधींनी या प्रक्रियेत होणाऱ्या कालापव्याबाबत सूचित केले आहे.

४. “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” हा केंद्र शासनाचा तर त्याच धर्तीवर राबविण्यात येणारा “स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)” हा राज्य शासनाचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम आहे. “स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)” अंतर्गत राज्यातील सर्व शहरांमधील नागरिकांना स्वच्छ पर्यावरण व चांगले आरोग्य मिळावे या करिता नागरीकांना शौचालयांची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. राज्यातील नागरिकांच्या व्यापक लोकहितार्थ सदर अभियानाची अंमलबजावणी विहित मुदतीत करणे अपरिहार्य आहे. यास्तव राज्यातील सर्व शहरे विहित मुदतीत हागणदारी मुक्त घोषित करण्यासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयांचे बांधकाम करण्यासाठी प्राथम्याने कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. त्या अनुषंगाने नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयांचे बांधकाम करताना पुढील तक्त्यात नमूद केलेल्या वेळापत्रकाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी. अशा प्रकारे अंमलबजावणी करताना कोणतीही संस्थात्मक अडचण जसे, सर्वसाधारण सभेची मान्यता ही अडसर ठरविण्यात येऊ नये. पुढील तक्त्यात नमूद कालावधीत विहित कार्यवाही पूर्ण करण्याचे निदेश महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नागरी अधिनियम, १९६५ च्या कलम ३१२ अ तसेच महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ४५० अ अन्वये देण्यात येत आहेत.

अ.क्र.	कार्यवाही	कार्यवाही पूर्ण करण्याची अंतिम मुदत
१	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक/ सामुदायिक शौचालयांच्या बांधकामाकरिता मुख्याधिकारी, यांनी जिल्हाधिकारी यांच्या मान्यतेने सुयोग्य जागेची निवड करणे. सार्वजनिक/ सामुदायिक शौचालय बांधकामाच्या प्रस्तावास सक्षम प्राधिकरणाची तांत्रिक मान्यता घेणे. सदर प्रस्तावास सक्षम प्राधिकाऱ्याची (संबंधित जिल्हाधिकारी/ आयुक्त, महानगरपालिका) प्रशासकीय मान्यता घेणे. सदर कामाची निविदा तयार करणे. 	३१ मे, २०१७
२	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयांच्या बांधकामाची निविदा प्रसिद्ध करणे. निविदेची विहित प्रक्रिया पूर्ण करून प्रत्यक्ष कार्यादेश (Work Order) निर्गमित करणे. 	३० जून, २०१७
३	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक/सामुदायिक शौचालयांचे बांधकाम पूर्ण करून ते लाभार्थ्यांसाठी खुले करणे. 	१५ ऑगस्ट, २०१७

५. उपरोक्त तक्त्यात नमूद केल्यानुसार विहित मुदतीत कार्यवाही करताना संबंधित अधिनियमातील तरतुदीनुसार आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांचे स्थायी आदेश व निविदा प्रक्रियेविषयीचे शासनाचे स्थायी आदेश यांचे अनुपालन करण्यात यावे.

६. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०५२३१७५८५८३८२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिष परशुरामे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
७. विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग (सर्व).
८. जिल्हाधिकारी, सर्व
९. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व).
१०. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपंचायत (सर्व).
११. राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी), मुंबई.
१२. निवडनस्ती, नवि-३४.